

A large, white, thick-lined circular graphic that is open on the right side, framing the main title text.

OPISKELIJOIDEN SUOJAAMINEN TURUN AKK:SSA

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi
kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta.

Turvallinen opiskeluympäristö

Jokaisella Turun AKK:n opiskelijalla ja henkilöstön jäsenellä on oikeus turvalliseen opiskelu- ja työympäristöön. Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Lisäksi tehtävänä toimeenpanna suunnitelma, valvoa sen noudattamista ja toteutumista sekä laatia suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Turun AKK:lla on erilliset järjestyssäännöt, joiden tavoitteena on edistää opistojen sisäistä järjestystä ja viihtyvyyttä sekä opiskelun esteetöntä sujumista ja turvallisuutta.

Tässä suunnitelmassa opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta ja häirinnältä annetaan toimintaohjeet, miten toimitaan erilaisissa opiskelijoihin kohdistuvissa kiusaamis-, häirintä- ja väkivaltilanteissa.

Mitä kiusaaminen on?

Kiusaaminen voi olla hetkellistä, toistuvaa tai pitkään jatkuvaa ja altistavaa ruumiillista tai henkistä väkivaltaa. Kiusaamisen tunnusmerkkeihin kuuluu se, että pyritään tahallisesti ja ilman hyväksyttävää syytä vahingoittamaan toista joko fyysisesti tai psyykkisesti.

Kiusaaminen voi olla suoraa tai epäsuoraa. Suora kiusaaminen on usein fyysistä tönimistä, lyömistä, potkimista tai verbaalista nimittelyä, pilkkaamista tai esimerkiksi loukkaavien kirjeiden tai viestien lähettämistä. Epäsuora kiusaaminen on usein sosiaalista manipulointia, jolloin kiusattu jätetään ryhmän ulkopuolelle, puhutaan kiusatusta pahaa ja muut ryhmän jäsenet yritetään saada kiusattua vastaan.

Tunnusomaista oppilaitoskiusaamiselle on se, että toiminta kohdistuu toistuvasti yhteen ja samaan yksilöön. Systemaattisuuden ja toistuvuuden lisäksi kiusaajan ja kiusatun välillä vallitsee usein myös voimasuhteiden epätasapaino niin, että kiusattu on puolustuskyvytön hyökkääjään nähden. Tämä voimasuhteiden ero voi perustua ikään, fyysisiin ominaisuuksiin, asemaan ryhmässä, joihinkin muihin ominaisuuksiin tai siihen, että kiusaajia on monta.

Kiusaaminen on aina vakavaa toisen oikeuksien loukkaamista ja ihmisarvon alentamista. Kiusatuksi joutuminen muodostaa riskin kiusatun hyvinvoinnille ja kehitykselle. Ammatillisessa koulutuksessa kiusaaminen on yleensä toisten opiskelijoiden nimittelyä, ”läpänheittoa” sekä ryhmän ulkopuolelle eristämistä ja jättämistä. Nykyisin myös opiskeluajan ulkopuolella netissä tapahtuva kiusaaminen, uhkailu ja huijaaminen on selkeästi lisääntynyt. Kiusaamista voi olla vaikea huomata.

Opettajat ovat avainroolissa ehkäisevän työn suhteen, opiskelija-huolto taas vastaa havaittujen kiusaamistilanteiden selvittelystä.

Kiusaamisen eri muodot

Sanallinen kiusaaminen on yleisintä. Sen muotoja ovat pilkkaaminen, toisen naurunalaiseksi tekeminen, nimittely ja ilkeämielinen vihjailu. Epäsuora kiusaaminen tarkoittaa sitä, että kiusaaja ja kiusattu eivät kohtaa tilanteessa kasvoitusten. Epäsuora kiusaaminen on usein luonteeltaan sosiaalista manipulointia, jolloin kiusaaja pyrkii vaikuttamaan muihin opiskelijoihin siten, että nämä alkaisivat suhtautua kiusattuun kielteisesti ja karttaa häntä.

Kiusaaja voi toteuttaa toimintaansa myös levittämällä perättömiä juttuja kiusatusta ja rikkomalla siten hänen välejänsä muihin oppilaisiin. Pahimmillaan koko ryhmä kääntää uhrille selkensä ja hän huomaa vähitellen olevansa ryhmässään yksin.

Fyysistä kiusaamista ovat esimerkiksi töniminen, lyöminen, potki-

minen, kuristaminen tai teräsein tai muiden kiellettyjen välineiden avulla tapahtuva vahingoittaminen. Fyysisen kiusaamisen äärimuodot, raju väkivalta ja pahoinpitely, ovat kuitenkin harvinaisia. Fyysistä väkivaltaa sisältävissä kiusaamistapauksissa on harkittava rikosoikeudellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä. Netin ja kännykän kautta tapahtuva kiusaaminen on uusi kiusaamismuoto.

Se on teknisesti helppoa, eikä vaadi kuin muutaman napin painalluksen. Pieni kiinnijäämisen riski ja nimettömyys houkuttelevat kiusaajia kokeilemaan sellaista, mitä ei muuten tekisi. Kännykällä ja netissä voi levittää toisista ihmisistä noloja valokuvia, henkilökohtaisia tietoja, juoruja tai lähettää nimettömästi pilkkaavia ja uhkailevia viestejä.

Koulukiusaaminen rajoittuu yleensä kouluuikaan, mutta netin kautta kiusaava tavoittaa uhrinsa myös kouluajan ulkopuolella, periaatteessa milloin vain. Kiusattu ei ole tällaisissa tapauksissa edes kotonaan turvassa.

Sopimaton ja huono käytös

Kaikki epäasiallinen käyttäytyminen ei kuitenkaan ole kiusaamista. Opiskelijoiden sopimaton ja huono käytös on erotettava kiusaamisesta. Työrauhan häiritsemistä ja epäasiallista käyttäytymistä on kaikki sellainen toiminta, joka rikkoo sovittuja sääntöjä, häiritsee opiskelurauhaa, vähentää toisten viihtyvyyttä ja joka toistuuessaan heikentää myös huonosti käyttäytyvän itsensä sosiaalista arvostusta ja yhteisössä elämistä.

Huonotapaiseen käyttäytymiseen kuuluu aina myös epäkunnioitus ja välinpitämättömyys itseä, toisia, omia ja toisten tavaroita sekä ympäristöä kohtaan. Tällainen käyttäytyminen vaurioittaa yhteishenkeä, ystävyyttä ja ihmisten välistä kanssakäymistä ja on siksi tuomittavaa

Ristiriidat ja erimielisyydet

Ristiriidat ja erimielisyydet kuuluvat ihmisten väliseen kanssakäymiseen. Ne syntyvät tilanteissa, joissa ihmiset ovat eri mieltä tai haluavat eri asioita. Ihmisten välisissä suhteissa ilmenee usein myös erilaisia erimielisyyksiä ja välienselvittelyjä, jotka sinänsä eivät ole paha asia, vaikka voivatkin joskus tuottaa pahaa mieltä. Selvittelyjen kautta opitaan tärkeitä asioita, kuten tunteiden käsitelyä ja ristiriitojen selvittelyä.

Riidat ja erimielisyydet eroavat kiusaamisesta siinä, että ne ovat yleensä ohimeneviä ja hetkellisiä eikä niiden kohteeksi joudu jatkuvasti yksi ja sama oppilas.

Kiusaamista ennaltaehkäisevä toiminta

Ennaltaehkäisevä työ on olennaista kiusaamisen ehkäisyssä ja tästä syystä Turun AKK:ssa pidetään tärkeänä luoda hyvä ja turvallinen ilmapiiri yhdessä henkilökunnan, opiskelijoiden ja alaikäisten kohdalla myös huoltajien kanssa. Kiusaamisesta on yleensä vaikea kertoa ja sitä on myös välillä vaikea havaita, joten avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri yhteisössä on ensiarvoisen tärkeä.

Kiusaamista ennaltaehkäistään jatkuvasti rakentamalla suvaitsevaisuutta lisäävää ja erilaisuutta hyväksyvää ilmapiiriä. Hyvä yhäminen luo turvallisuutta. Hyvä käytös ja vastuuntunto arjessa tarkoittaa ympäristöstä huolehtimista, toisten auttamista ja huomioonottamista.

Kiusaamista ennalta ehkäisevät toimenpiteet Turun AKK:ssa

- opiskelijoille kerrotaan jo opiskelujen alkuvaiheessa, ettei kiusaamista hyväksytä missään muodossa ja että kiusaamiseen puututaan välittömästi
- opiskelijoille kerrotaan kiusaamisen seurauksista ja rangaistuksista

- tavoitellaan avointa vuorovaikutusta ja suvaitsevan ja erilaisuutta hyväksyvän toimintakulttuurin syntymistä
- opetuksessa ja muussa toiminnassa tuetaan opiskelijoiden hyvän itsetunnon, sosiaalisten taitojen ja toimivien ihmissuhteiden kehittymistä
- opiskelijoille korostetaan yksilön oikeuksia ja velvollisuuksia henkisen ja fyysisen koskemattomuuden osalta
- opiskelijan on jatkossa käytädyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteistyön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä
- opiskeluilmapiiri pidetään asiakaslähtöisenä ja avoimena, jolloin opettajan ja opiskelijan keskinäinen luottamussuhde toimii kiusaamisen ehkäisyn keinona
- henkilökunta tuntee kiusaamisen puuttumisen- ja ehkäisyn toimintamallin ja reagoi välittömästi, jos havaitsee kiusaamista
- yhteisöllisyyttä pyritään tukemaan eri tavoin:
 - opinto-ohjaajien pitämät elämänhallintatunnit (OppiStartti) ja muu ryhmien kanssa työskentely tarvittaessa
 - opiskelijakuntatoiminta
 - opiskeluhuollon yhteistyöryhmä, erilaiset teemapäivät, luennot ja tapahtumat.

Miten tunnistaa koulukiusaaminen?

Kiusaamisen jäljet voivat näkyä opiskelijassa monin eri tavoin. Usein opiskelijan käytöksessä tapahtuu olennainen muutos suhteessa hänen aiempaan käyttäytymiseensä, esimerkiksi aikaisemmin opinnoissa hyvin viihtynyt opiskelija ei halua enää osallistua aktiivisesti.

Monet kiusaamiseen viittaavat merkit voivat kuitenkin selittyä myös muilla ongelmilla kuten äkillisillä sairauksilla, ristiriitoina lähipiirissä, avioerolla tai työttömyydellä. Alempana kuvatut tunnusmerkit eivät siis ole yksinomaan tunnusomaisia kiusatuksi tulemiselle.

VITSAILU

- kaikilla on hauskaa
- kukaan ei loukkaannu
- kaikki osallistuvat tasapuolisesti

YKSITTÄINEN TILANNE

- joku on tarkoituksella ilkeä
- reaktio vahvaan tuntemukseen tai tunteeseen
- tapahtuu vain kerran eikä toistu

ONKO KYSE KUSAAMISESTA?

RISTIRIITA

- kahden tai useamman ihmisen välinen tilanne, jossa halutaan eri asioita, kinastellaan ja on paljon erimielisyyksiä
- voivat tuottaa pahaa mieltä, mutta kuuluvat ihmisten väliseen kanssakäymiseen
- ohimeneviä ja hetkellisiä tilanteita ja yleensä sopusuhteisesti ratkaisua löytyvät

KUSAAMINEN

- hetkellistä, toistuvaa tai pitkään jatkuvaa, ei haluttua käytöstä jotakuta kohtaan
- toisia satutetaan tarkoituksella
- voi olla sanallista, epäsuoraan, fyysistä tai netin/puhelimen kautta tapahtuvaa

Opiskeluun liittyvästä kiusaamisesta voi olla kysymys, mikäli opiskelija

- vaikuttaa ahdistuneelta ja/tai surumieliseltä
- viettää jatkuvasti tauot yksinään
- poissaolot lisääntyvät
- on haluton menemään kouluun, jää pois koulusta tai tunneilta ilman selvää syytä
- muuttuu vetäytyneeksi, hiljaiseksi ja näyttää kadottaneen itsetuottamuksensa

- muuttuu stressaantuneeksi ja ahdistuneeksi
- kadottaa omaisuuttaan (vaatteet, muut tarvikkeet...)
- varastaa tai pyytää rahaa (antaakseen kiusaajalle)
- saa selittämättömiä mustelmia, naarmuja ja haavoja
- tulee helposti kiukkuiseksi, ärsyyntyväksi ja ”hankalaksi”
- opiskelijan vastauksille nauretaan opinnoissa toistuvasti
- opiskelijaa ei valita ryhmiin
- kieltäytyy kertomasta, mikä vaivaa / on vikana tai antaa toistuvasti epäuskottavia selityksiä edellä mainituille asioille.

Kiusaamisen havaitseminen ja siihen puuttuminen

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ennaltaehkäiseminen sekä tilanteisiin puuttuminen kuuluvat kaikille. Jokaisen Turun AKK:n henkilökuntaan kuuluvan on huolehdittava, että opiskelijoiden opiskelupäivä on turvallinen. Kiusaamistilanteissa ei ole yhtä ja ainoa ratkaisumallia, mutta yleisillä toimintaohjeilla voidaan edetä.

Puuttumismalli kiusaamistilanteisiin

1. Jokaisella Turun AKK:n henkilökunnan jäsenellä on velvollisuus puuttua Turun AKK:n oppimistilanteissa ja oppimisympäristöissä mahdolliseen kiusaamistilanteeseen heti, kun se on havaittu tai siitä on saatu tieto. Vähimmäisvaatimuksena on tilanteen katkaisu. Kiusaamistapaukset käsitellään mahdollisimman pian niiden tultua esille, mutta käsittely voidaan perustellusta syystä siirtää myöhemmäksi.

2. Kiusaamisen huomanneen henkilön on ilmoitettava siitä heti jollekin Turun AKK:n henkilökuntaan kuuluvalle, ensisijaisesti opinto-ohjaajalle. Jos kiusaaja kuuluu henkilökuntaan, otetaan yhteyttä kyseisen henkilön esimieheen.

3. Opinto-ohjaaja kartoittaa tilannetta ja ottaa mahdollisuuksiensa mukaan asian käsittelyyn osapuolten kanssa. Jos tilanne ei selviä, asia viedään koulutuspäällikön kautta opiskeluhuollon yhteistyöryhmään käsiteltäväksi. Alaikäisten kohdalla huoltajiin otetaan aina yhteyttä.

4. Opiskelijan suostumuksella asia voidaan viedä myös Varsinais-Suomen hyvinvointialueen opiskeluhuollon moniammatillisen asiantuntijaryhmän käsiteltäväksi.

5. Vakavissa kiusaamis- ja häirintätapauksissa otetaan yhteyttä (koulu)poliisiin.

Kiusatun tapaaminen / opinto-ohjaaja

Kartoitetaan kiusatun näkemys tilanteesta; mitä on tapahtunut ja missä sekä keitä kiusaamiseen on osallistunut. Kiusatulle kerrotaan, ettei kiusaamista oppilaitoksessa sallita ja että tilanteeseen on puututtava. Puuttumisen jälkeen on seurattava, muuttuuko tilanne.

Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuutta sovittelukeskusteluun, jossa kiusattu tapaa kiusaajan/kiusaajat turvallisessa ympäristössä. Jos kiusattu ei halua sovittelukeskustelua tässä kohtaa, hänelle kerrotaan miten toimia, jos kiusaaminen vielä jatkuu. Sovitaan seurantatapaaminen.

Kiusatulle kerrotaan käytettävissä olevista tukitoimista; opiskeluhuollon yhteistyöryhmä, opiskeluterveydenhuollon palvelut, kuraattoripalvelut ja psykologi.

Kiusaajan tapaaminen / opinto-ohjaaja

Kiusaajalle kerrotaan kiusaamisesta saatu tieto / tapahtumat. Opiskelijalle tehdään selväksi, ettei kiusaaminen ole missään määrin tai missään muodossa sallittua. Kiusaajan kanssa keskustellaan kiusaamisen pahimmillaan tuomista ikävistä seuraamuksista kiusatulle. Yritetään saada kiusaaja miettimään, miten voisi muuttaa omaa käytöstään niin, että kiusaaminen loppuu.

Kiusaajalle kerrotaan seuraamukset, jos kiusaaminen edelleen jatkuu. Sovitaan seurantatapaaminen.

Selvitetään kiusaajan mahdollinen tukitoimien tarve.

Mahdollinen sovittelutilanne / opinto-ohjaaja

Jos kiusaamistilanne jatkuu keskusteluista huolimatta, opinto-ohjaaja keskustele osapuolten kanssa yhdessä (kiusaaja, kiusattu ja tarvittaessa kiusaamisen havainnut henkilö ja alaikäisen kohdalla myös hänen huoltajansa). Keskustelusta laaditaan muistio.

Keskustelussa käydään tilanne läpi molempien osapuolten näkökulmasta, sovitaan, miten jatkossa edetään ja laaditaan suunnitelma seurannasta. Samalla sovitaan, mitä seuraa, jos kiusaaminen vielä toistuu.

Seurantakeskustelu sovitaan tapaamisesta yleensä noin 1–2 viikon päähän. Jos kiusaamisen todetaan loppuneen, asian käsittely päättyy. Jos kiusaaminen on edelleen jatkunut, viedään asia tiedoksi pedagogiselle rehtorille. Pedagogisen rehtorin toimenpiteinä voivat olla puhuttelu ja/tai kurinpidolliset toimenpiteet. Järjestyssäännöistä ja käytössäännöistä on määritelty Turun AKK:n järjestyssäännöissä. Kurinpidolliset toimenpiteet on selitetty Turun AKK:n opiskelijan oppaassa sekä esitelty tarkemmin Turun AKK:n suunnitelmassa kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Väkivalta

Väkivalta ilmetä monessa muodossa. Yksinkertaisimmillaan se voidaan jakaa fyysiseen ja henkiseen. Väkivalta voi olla lyömistä ja potkimista tai esimerkiksi toisen ihmisen loukkaamista sanallisesti tai aiheuttamalla muuten henkistä kärsimystä ja stressiä. Kumpikin tapa voi satuttaa toista ihmistä ja aiheuttaa vakavia vaurioita.

Väkivallan kohteeksi joutuminen on uhrille traumaattinen kokemus. Henkisen haavoittumisen lisäksi fyysinen väkivalta voi aiheuttaa vakavia ruumiillisia vammoja.

Yhteistä kaikelle väkivallalle on, että se satuttaa ja saa ihmisen usein tuntemaan itsensä huonoksi ja arvottomaksi. Väkivallan muodosta riippumatta, väkivallan uhriksi joutunut saattaa peitellä tilannetta ja vammojaan tai jopa puolustella toisen huonoa käytöstä. Äkillisen väkivallan uhriksi joutuneen voi olla vaikea hyväksyä tapahtunutta, jolloin apua saatetaan hakea vasta pitkän ajan kuluttua.

Väkivaltakokemukseen voi liittyä esimerkiksi seuraavia tuntemuksia:

- turvattomuutta ja pelkotiloja ahdistusta
- syällisyyttä ja häpeää arvottomuutta
- avuttomuutta ja voimattomuutta
- vihaa ja aggressiota
- katkeruutta ja kostonhalua
- masennusta ja itsetuhoista käytöstä
- ruumiillisia oireita kuten päänsärkyä, vatsakipuja ja univaikeuksia.

Väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisy

Turun AKK pyrkii ehkäisemään väkivaltaisia tilanteita samalla tavalla kuin kiusaamista (katso sivu 6: Kiusaamista ennalta ehkäisevät toimenpiteet Turun AKK:ssa).

Väkivaltaisten tilanteiden puuttumismalli

Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta mukaan rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa opetusta häiritsevä ja opiskelijoiden turvallisuutta vaarantava opiskelija luokahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka oppilaitoksen tilaisuudesta silloin, jos opiskelija ei noudata poistumismääräystä.

Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu poistumismääräyksestä huolimatta. Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Väkivaltatapaukset selvitetään samalla tavalla kuin kiusaamista-paukset. Niistä ilmoitetaan kuitenkin heti rehtorille ja tarvittaessa oppilashuollon yhteistyöryhmän muille edustajille. Vakavat tapaukset selvitetään yhteistyössä poliisin kanssa.

Seksuaalinen ja sukupuolinen häirintä

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan yleensä sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä. Seksuaalinen häirintä loukkaa henkilön psyykkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaavan, vihamielisen, halventavan, nöyryyttävän tai ahdistavan ilmapiirin. Seksuaaliseen häirintään yhdistyy usein vallankäytön motiiveja ja vakavimmillaan se voi muuttua seksuaaliseksi väkivallaksi ja rikokseksi. Häirinnälle on tyypillistä sen toistuvuus, mutta se voi olla myös yksittäinen teko.

Käsitys fyysisen vuorovaikutuksen muodoista ja sopivista rajoista on yksilö- ja kulttuurikohtaista. Monessa tilanteessa fyysinen läheisyys voi ilmentää välittämistä ja huolenpitoa sekä luoda turvallisuudentunnetta. Joidenkin opintojen opetukseen kuuluu, että opettaja ja opiskelija voivat koskettaa toista opiskelijaa. Olennaisista tilanteista on se, että fyysinen kosketus ei seksuaalisoidu eikä sen kohde koe sitä kiusallisena, epämiellyttävänä tai pakottavana.

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä ainakin seuraavin tavoin:

- seksuaalisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
- epäasialliset seksuaaliset puheet, kaksimielisit viisit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- epäasialliset seksuaaliset sisällöt eri sosiaalisen median kanavissa yms. viestit, tekstiviestit, sähköpostit, puhelinsoitot
- fyysinen koskettelu ja lähentely
- sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset
- seksuaalirikos kuten raiskaus, sen yritys tai seksuaalinen ahdistelu.

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista. Sukupuolisella häirinnällä voidaan luoda uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Sukupuoleen perustuva häirintä voi ilmetä esimerkiksi seuraavin tavoin:

- halventavana puheena toisesta sukupuolesta
- toisen sukupuolen alentamisena
- koulu-/työpaikkakiusaamisena silloin, kun se perustuu kiusatun sukupuoleen.

Seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän ennaltaehkäisy

Turun AKK pyrkii ehkäisemään seksuaalista ja sukupuolista häirintää ja ahdistelua seuraavilla toimenpiteillä:

- jokainen henkilökunnan jäsen puuttuu välittömästi havaitsemiinsa häirintätilanteisiin
- aiheesta keskustellaan avoimesti tietoisuuden lisäämiseksi
- seksuaalisesta häirinnästä aiheutuvista seuraamuksista ja kurinpidollisista rangaistuksista tiedotetaan
- uusien opiskelijoiden kanssa käydään opintojen alkuvaihees-

sa läpi yhteiset menettelyohjeet ja pelisäännöt (Turun AKK:n järjestyssäännöt ja opiskelijan opas)

- henkilökunta perehdytetään toimintatapoihin
- häirinnän esiintyvyyttä seurataan tasaisin väliajoin ja mahdollisiin muutoksiin puututaan.

Seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän puuttumismalli

Jos opiskelija tai henkilökunnan jäsen joutuu seksuaalisen tai sukupuolisen häirinnän kohteeksi, on hänen hyvä ensimmäiseksi kertoa häiritsijälle selvästi, miltä hänen käyttäytymisensä tuntuu ja pyytää häntä lopettamaan. Jos häirintä kielloista huolimatta jatkuu, tai häiritty ei halua olla häiritsijän kanssa yhteydessä, pitää asiasta ilmoittaa opettajalle / työpaikkaohjaajalle tai jollekin opiskeluhuollon jäsenelle, esim. opinto-ohjaajalle.

Kaikki häirintätilanteet käsitellään erikseen. Ensisijainen tapa puuttua häirintään on keskustelu, jossa on aina osallisena opiskeluhuollon jäsen, yleensä opinto-ohjaaja. Häirityn ja häiritsijän kanssa käydään keskustelut erikseen ja niistä laaditaan muistio. Kaikki keskustelut ovat luottamuksellisia.

Tilanteista kirjataan tapahtuma-ajat ja -paikat, mitä tapahtui ja keitä oli läsnä. Muistioihin kirjataan eri osapuolten näkemykset. Keskusteluissa sovitaan toimenpiteistä, aikatauluista ja tehtävävastuista. Häirintätapauksista informoidaan aina rehtoria.

Mikäli keskustelut eivät tuota toivottua tulosta ryhtyy Turun AKK toimiin häirintään syyllystyneen osalta. Häirinnän asteesta ja toistumisesta riippuen seuraamuksena voi olla suullinen huomautus, kirjallinen varoitus tai jopa opintojen keskeyttäminen / erottaminen.

Huoltajien rooli alaikäisten opiskelijoiden kohdalla

Tieto tai epäily oman huollettavan kiusatuksi / häirityksi tulemisesta herättää monenlaisia tunteita. Asioita ei kuitenkaan kannata lähteä selvittämään tunteiden vallassa, sillä usein vaarana on ylireagoiminen.

Jos epäilet tai tiedät, että nuori on joutunut kiusaamisen tai häirinnän kohteeksi, keskustele hänen kanssaan asiasta. Valmistaudu siihen, että hän saattaa aluksi kieltää tilanteen. Rohkaise nuorta kuitenkin kertomaan asiasta sinulle tai koulussa esimerkiksi opinto-ohjaajalle.

Älä lupaa pitää asiaa salassa, koska silloin siihen on mahdotonta puuttua. Lupaa nuorelle, että et tee mitään neuvottelematta ensin hänen kanssaan. Näin säilytät keskusteluyhteyden ja luottamuksen häneen.

Alaikäisen opiskelijan kotona voidaan miettiä yhdessä, miten yksittäisistä tilanteista voi selviytyä. Yksinkertaiset keinot ovat parhaita; yrittää näyttää välinpitämättömältä, sanoa ei ja lähteä pois tilanteesta. Yhdessä voidaan myös pohtia, voisiko sellaisia tilanteita yrittää välttää, joissa voi helposti joutua kiusatuksi / häirityksi.

Huoltaja voi rohkaista nuorta olemaan yhteydessä opettajaan tai opinto-ohjaajaan kiusaamis-/häirintätilanteissa. Alaikäisen huoltaja voi myös olla yhteydessä opettajaan tai opinto-ohjaajaan.

Tiedot kiusaamisen ehkäisy- ja puuttumismallin toteuttamisesta ja seurannasta

Suunnitelman toteutumisesta ja sen päivityksestä huolehtii Turun AKK:n opiskeluhuollon yhteistyöryhmä.

LISÄTIETOJA

Päivitetty 01/2023

Laatupäällikkö Risto Ruohola
Puh. 0400 806 116
risto.ruohola@turunakk.fi

Turun AKK
www.turunakk.fi
info@turunakk.fi

